

Torpaqların taleyindən nigaran komandır

Allahverdi Teymur oğlu Bağirov 1946-cı il aprel ayının 22-də Ağdamda anadan olub. Orta təhsilini Ağdam şəhər 1 saylı məktəbdə alıb. Kiçik yaşlarından idmana, xüsusən də futbola, yüngül atletika və voleybola böyük həvəs göstərib. Məktəb illərində və sonrakı vaxtlarda

idmanın müxtəlif növlərində keçirilən yarışlarda Ağdamın şərəfini qoruyub. O, həm də, Ağdamın "Qarabağ" futbol klubunun tanınmış oyunçusu olub. 1976-cı ildə klubun baş məşqçisi təyin olunub və həmin ildə keçirilmiş Ümumittifaq birinciliyində Azərbaycanın dördüncü yer tutmasında böyük səy göstərib. 1991-ci ilin oktyabr ayında qardaşı mərhum Eldar Bağirovun komandirliyi altında özünü müdafiə dəstəsi yaradılıb. Eldar Bağirovun rəhbərlik etdiyi dəstə Ağdamın ilk ərazi özünü müdafiə taboru idi və 760 nəfərlik batalyon "Vətən oğulları" adlanırdı. Həmin il Azərbaycan Ali Sovetinin deputatı, cəsarətli və vətənpərvər Eldar Bağirov Bakı şəhərində müəmmal şəkildə qətlə yetirilib. Qardaşı Eldarın ölümündən sonra Allahverdi Bağirov batalyona rəhbərliyi öz üzərinə götürüb.

1992-ci ilin yanvarında Allahverdi Bağirovun komandirlik etdiyi tabor Naxçıvanlı kəndində işğalçıların bütün canlı qüvvə və texnikasını darmadağın edib, 150 döyüşçü ilə Əsgəran qalasına qədər irəliləyib, Pircamal kəndindəki bütün yüksəklikləri tutub, Kətük kəndi ilə üzbuüz mövqe qurub. Bu əməliyyatın başa çatması və erməni bayraqlarını Azərbaycan bayraqları ilə əvəz etmək üçün Allahverdi Bağirovun döyüşçülərinə cəmi iki saat lazım olub. Uğurlu əməliyyata görə Allahverdi Bağirov "General Məhəmməd Əsədov" mükafatına layiq görülüb. Onun ən böyük hərbi uğuru 1992-ci il iyunun 12-də Aranzəmin uğrunda gedən döyüşdə olub. Kənd üzrə döyüşlərdə onun dəstəsi 100 nəfər erməni əsgərini məhv edib və 10 nəfər düşməni isə əsir götürüb. Allahverdi Bağirovun Xocalı soyqırımını zamanı həlak olanların meyitlərinin döyüş meydanından çıxarılmasında və azərbaycanlı əsirlərin erməni işğalçı əsgərlərin meyitləri və əsirləri ilə dəyişdirilərək azad edilməsində böyük xidməti olub. Həmin əməliyyatlar keçirilən zaman Ağdam rayonu 300 nəfər şəhid verib. A.Bağirov üç gün ərzində 1003 Xocalı əsirini ermənilərin əlindən xilas edib. Bir neçə dəfə komandirinin icazəsi ilə əsirlərin dəyişdirilməsində iştirak etmişdim. Bu səhnə çox həyəcanlı, həm də qorxulu və eyni zamanda dəhşətli idi. Əsirlikdən azad edilən xocalılıların gözlərinin içində baxmaq mümkün deyildi. Erməni faşistləri onları elə bir vəziyyətə salmışdılar ki, onu sözlə ifadə etmək müm-

kün deyil. Bir dəfə Allahverdi özünü saxlaya bilməyərək ermənilərə acıqlı şəkildə dedi ki, bu dinc, günahsız qadınları, uşaqları niyə bu kökə salmışınız? Hər dəfə əsir və girovların dəyişdirilməsində Allahverdi Bağirov nə qədər yorğun, yuxusuz, əsəbi olsa da təmkini pozmur, qeyd dəftərindəki adamların adlarını bir-bir erməni tərəfə bildirir, onların qaytarılması üçün dəmir iradə nümayiş etdirirdi. Ermənilər də hər dəfə Allahverdidən benzini istəyirdilər. Həmin səhnələrdən biri rəhmətlik Ceyhun Mirzəyevin çəkdiyi "Fəryad" filmində öz əksini tapıb. Yazıçı Aqil Abbasın ssenarisi əsasında çəkilmiş "Dolu" filmində də Allahverdi Bağirovun obrazı ustalıqla yaradılıb.

1992-ci il iyun ayının 12-də Naxçıvanlı kəndindən geri qayıdarkən Allahverdi Bağirovun komandir məşını minaya düşüb. Sürücüsü və Nizami həkimlə birlikdə həlak olub. Ağdamda dəfn olunub. Dəfndə minlərlə insan iştirak edirdi. Ölümündən sonra Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görüldü. Xocalı faciəsindən sonra saç, saqqalı ağarmışdı, elə bil qaməti də əyilmişdi, həm də çox əsəbi olmuşdu. Hər dəfə söhbət edəndə deyirdi ki, Xocalı soyqırımını xalqımızla, onun tarixinə ləkədir. Ata-babalarımız heç vaxt ləkəli ad gəzdirməyiblər. Xocalı faciəsindən sonra Allahverdi sarsılmışdı. Deyirdi ki, başları kəsilmiş, süngüyə keçirilmiş körpələrin, parça-parça edilmiş qadınların, qocaların əzalarını toplamaq bizi köklü ağac kimi yerimizdən qopartdı, bu dəhşət bizi

sarsıtdı. Allahverdi həmişə Ağdamın təəssübünü çəkib, sözünü, danışğını bilməyənlərin dərslərini verib, haqlının yanında dayanıb, köməksizin hayına çatıb, xətir-hörmət sahibi olub. Zahirən acıqlı görsənsə də, ürəyi ipək kimi yumşaq olub, xeyirxah olub, dara düşənin köməyinə çatıb. Ağayana bir insan idi. Yurd, el-oba, torpaq uğrunda elədiklərini heç vaxt dilinə gətirmirdi. Cəsarəti, təmkini, qoçaqlığı, mübarizliyi, qayğıkeşliyi və vətənpərvərliyi Allahverdi Bağirovun xarakterini bütvövləşdirirdi, elə bil Tanrı onu çətin günlər üçün yaratmışdı. Üç övlad atası, yaxşı qardaş, qayğıkeş ata, dostluğa sadıq insan idi. Ağdamı tanıdanlardan, həmişə Ağdamın şərəfini qoruyanlardan olub. Sözübütöv, haqsızlığa dözməyən, dəyanətli bir insan kimi yaddaşlarda yaşayır. Torpaqlarımızın taleyindən çox narahət idi. Çox qayğılydı, həmişə deyirdi ki, əli silah tutan silah götürməlidir. Bundan ağır günümüz olmayacaq. Torpaqlardan nigaran həlak olan komandır! Bu torpaqlarda 44 gün davam edən Vətən müharibəsindəki şanlı qələbəmiz müzəffər ordumuzun, əsgər və zabitlərimizin şücaəti, qəhrəmanlığı sayəsində işğaldan azad olunub. Azərbaycanın hər tarixinə qızıl həflərlə həkk olunan bu qələbə rəşadətli ordumuzun və Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin sərkərdəlik şücaəti sayəsində mümkün olub. Ağdam rayonu bir güllə atılmadan işğaldan azad edilib. İşğaldan azad edilən Ağdama gələnləri birinci sən qarşılıyarsan, qəbrin ziyarətəgaha çevrilib. Adın qəlblərdə və tarixin səhifələrində əbədi yaşayır, şərəfini qoruduğun Ağdam azad edilib. Ruhun şad olsun!